

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ขยะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นคู่กับการผลิตและการบริโภค ที่มักจะมีเศษของเหลือจากปัจจัยการผลิตตามกระบวนการผลิต ในทำนองเดียวกันการบริโภคสินค้าแล้วทิ้งเศษสิ่งของและบรรจุภัณฑ์ กลายมาเป็นขยะ จากความเจริญเติบโตของลัทธิการบริโภคนิยม ผู้ผลิตและผู้บริโภคในสังคมจึงมีส่วนทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในปัจจุบันจึงมีหลายท้องถิ่นกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะ ทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรับภาระในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น เป็นภาระในการจัดงบประมาณ กำลังคน เครื่องมือ และการจัดหาที่ฝังกลบหรือทำลาย ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์การผลิตขยะโดยรวมทั่วประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 –2543 จากตาราง 1.1 แสดงปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยปี พ.ศ. 2539 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากชุมชนทั่วประเทศไทยเท่ากับ 13,150,585 ตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 13,932,050 ตันในปี พ.ศ. 2543 ทำให้ปี พ.ศ. 2540 – 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.02 , 0.39 , 1.69 และ 1.05 ต่อปี หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.54 ต่อปี ก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ปริมาณขยะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.02 ต่อปี แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ปริมาณขยะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นที่ลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจที่มีการลงทุนการจ้างงานลดลง ส่งผลให้ประชาชนมีการใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าและบริการที่ลดความฟุ่มเฟือยลง และอาจเนื่องจากมีการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการนำมาใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse and Recycle) ทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะลดลง จึงเป็นข้อน่าสังเกตว่าภาวะเศรษฐกิจน่าจะมีผลต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น

ตาราง 1.1 ปริมาณขยะทั่วประเทศไทยในปี พ.ศ. 2539 – 2543

รายการ	ปี พ.ศ.					อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย
	2539	2540	2541	2542	2543	
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ตันต่อปี)	13,150,585	13,542,230	13,596,250	13,825,835	13,932,050	
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละต่อปี)		3.02	0.39	1.69	1.05	1.54

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ 2543 และกรมควบคุมมลพิษ 2544จ.

การที่มีปริมาณขยะมูลฝอยสูงขึ้น ย่อมเป็นการเพิ่มปัญหาให้แก่สิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชากร รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ในสังคมมากขึ้น จึงควรมีมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสม แม้การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันจะเน้นที่การจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วนำมากำจัดอย่างเหมาะสม แต่ยังมีปัญหาอีกหลายประการทำให้การจัดการขยะมูลฝอยไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากการศึกษากระบวนการจัดการมูลฝอยของชุมชนทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ(วล.) ระหว่างปี พ.ศ. 2523 – 2531 พบว่าการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลและสุขาภิบาลทั่วประเทศ ไม่สามารถให้บริการเก็บขนมูลฝอยแก่ประชาชนได้หมดทุกคน ทำให้เกิดปริมาณขยะตกค้างตามสถานที่ต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาแก่สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและความสะดวกสบายของชุมชน ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวข้างต้นเกิดจากปริมาณขยะมูลฝอยมีมาก หน่วยงานที่รับผิดชอบขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบกับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ชนิดและประเภทใหม่ ๆ ที่ใช้บรรจุสินค้า เป็นปัจจัยกระตุ้นให้การจัดการขยะมีปัญหามากขึ้น การจัดการขยะจึงเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานจนถึงปัจจุบัน

จากแนวโน้มปัญหาการจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยดังกล่าว อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีป้องกันไม่ให้เกิดขยะหรือลดปริมาณการเกิดขยะให้เหลือน้อยที่สุด โดยมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงการดำเนินวิถีชีวิต และรูปแบบในการผลิตและการบริโภค ให้มีการนำของเสียหรือของเหลือใช้ที่เกิดจากกระบวนการผลิตและขบวนการบริโภคมาใช้ประโยชน์ใหม่ สนับสนุนการขายสินค้าที่เกิดจากการนำของเหลือใช้มาผลิตใช้ใหม่และนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycled and Reuse Products) ซึ่งนอกจากจะเป็นการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและทำให้มีการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนเพิ่มขึ้นแล้ว ทำ

ให้เกิดมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจแล้วยังเป็นการทำให้ปัญหาการจัดการขยะและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมลดลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

ประเทศไทยมีการคัดแยกขยะมูลฝอยมาเป็นเวลานานแล้ว โดยผู้ทิ้งมูลฝอย คนคู่ขยะที่ได้อาศัยรายได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอยมีค่าจากกองขยะออกขาย รถสามล้อรับซื้อของเก่าหรือที่เรียกว่า “ซาเล้ง” มารับซื้อขยะมีค่าตามบ้านไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า และร้านรับซื้อของเก่ารวบรวมขยะมีค่าเหล่านั้นไปขายให้แก่โรงงานแปรรูปพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและการรวบรวมขยะมีค่าไปขายให้แก่โรงงานแปรรูปพลาสติกกลับมาใช้ใหม่นั้นมักอยู่ในรูปแบบที่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเกือบทั้งหมดโดยอยู่ในภาคเศรษฐกิจไม่เป็นทางการ (Informal Sector) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ แต่ไม่มีการรายงานให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในแง่การจัดเก็บภาษีหรือบันทึกเป็นข้อมูลสถิติ การจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติจึงไม่สามารถนับรวมกิจกรรมเหล่านี้เข้าไว้ในบัญชีรายได้ประชาชาติได้ โดยระบบดังกล่าว คนคู่ขยะและรถรับซื้อของเก่าจะรวบรวมขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ไปขายให้แก่พ่อค้ารับซื้อของเก่าเป็นหลัก เนื่องจากพ่อค้ารับซื้อของเก่าสามารถติดต่อกับโรงงานแปรรูปขยะได้โดยตรง ในขณะที่คนคู่ขยะและรถรับซื้อของเก่าไม่สามารถที่จะติดต่อกับโรงงานแปรรูปขยะโดยตรงเพราะขาดความเชื่อถือ ในอดีตประเทศไทยมีผู้ที่ดำเนินการคัดแยกขยะขายและนำขยะมาใช้ใหม่ไม่มากนัก เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ มองข้ามประโยชน์ในการคัดแยกขยะขายและการนำขยะมาใช้ใหม่ จึงมีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยไม่กี่ชนิด ซึ่งหากมีการพัฒนากิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยให้อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่เป็นทางการ (Formal Sector) มากขึ้น จะทำให้มีองค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยมากขึ้น มีการช่วยเหลือด้านเงินทุน การตลาด วิชาการ ฯลฯ มากขึ้น อันจะทำให้มีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยได้หลายชนิดและมีประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์สูงสุด

ปัจจุบันประเทศไทยเริ่มหันมาสนใจเรื่องการนำของเหลือใช้และขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดเป้าหมายการลดปริมาณของเสียและการใช้ประโยชน์จากของเสีย รวมทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่ในเขตกรุงเทพมหานครและชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ให้มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจริง มีการสนับสนุนให้ชุมชนมีระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน ประชาชนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย

จากตาราง 1.2 แสดงให้เห็นว่าการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – 2543 มีปริมาณมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2539 มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ปริมาณ

เท่ากับ 1.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 2.0 ล้านตันในปี พ.ศ. 2543 ทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงการคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ทั่วประเทศเท่ากับ ร้อยละ 6.90 , 6.45 , 11.78 และ 10.58 ในปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2543 หรืออัตราการคัดแยกขยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.9 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ประมาณร้อยละ 14.36 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ขณะที่กรมควบคุมมลพิษได้ประมาณการว่า ประเทศไทยสามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้ประมาณร้อยละ 40-60 ของปริมาณขยะทั้งหมดที่เกิดขึ้นทั่วประเทศนั้น (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545: 148) ทำให้สัดส่วนการนำขยะมาใช้ใหม่ทั่วประเทศไทยในปี พ.ศ. 2543 ยังต่ำกว่าที่ประมาณการ ดังนั้นหากมีการจัดการขยะที่ดี ในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยยังสามารถที่จะเพิ่มอัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้อีกกว่าร้อยละ 25 -45 ของปริมาณขยะทั้งหมด

ตาราง 1.2 การผลิตขยะและการคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ทั่วประเทศไทยในปี พ.ศ. 2539-2543

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2539	2540	2541	2542	2543
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ตันต่อปี)	13,150,585	13,542,230	13,596,250	13,825,835	13,932,050
การคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ (ตันต่อปี)	1,400,000	1,500,000	1,600,000	1,800,000	2,000,000
สัดส่วนของการคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ต่อการผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)	10.65	11.08	11.77	13.02	14.36
อัตราการเปลี่ยนแปลงการคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)		6.90	6.45	11.78	10.54

ที่มา : ดัดแปลงจากกรมควบคุมมลพิษ 2543 และกรมควบคุมมลพิษ 2544จ.

การที่ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้ปัญหาการจัดการขยะชุมชนในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะที่กรุงเทพมหานคร และเมืองที่เป็นศูนย์กลางความเจริญในภาคต่าง ๆ จังหวัดเชียงใหม่ประสบปัญหาการจัดการขยะเช่นเดียวกับเมืองใหญ่ทั่วไป เนื่องจากเชียงใหม่ถูกพัฒนาให้เป็นเมืองหลักของภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตเมือง และการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดวัสดุเหลือใช้

หรือขยะมูลฝอยมีปริมาณสูงขึ้นด้วย ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นนอกจากจะก่อให้เกิดปัญหาการจัดการ และกำจัดขยะแล้ว ยังทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะและต้นทุนในการ กำจัดขยะเป็นจำนวนมากด้วย

จากข้อมูลงานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กองช่างสุขาภิบาล เทศบาลนครเชียงใหม่ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 - 2544 พบว่าปริมาณขยะที่เทศบาลนครเชียงใหม่จัดเก็บได้มีน้ำหนักเฉลี่ย วันละ 317.1 , 291.8 , 387.6 , 229.3 และ 251.1 ตัน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าปริมาณขยะในเขต เทศบาลฯ ในปี พ.ศ. 2541 ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เพราะการ เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ อาจส่งผลกระทบต่อการผลิต การจ้างงาน รายได้ ทำให้การบริโภคของ ประชาชนลดลง จึงส่งผลให้ปริมาณขยะลดลงด้วย

ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น นอกจากจะทำให้เชียงใหม่ประสบปัญหาการจัดการขยะรุนแรงขึ้น แล้ว ยังทำให้เชียงใหม่มีภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะเพิ่มขึ้นด้วย จากการวิเคราะห์ต้นทุนในการ จัดการขยะโดยการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลนครเชียงใหม่โดยอุรารัตน์ วรรณนะ จิตติกุล (2543: 62, 63) พบว่าปริมาณขยะที่เทศบาลนครเชียงใหม่จัดเก็บได้ในปีงบประมาณ 2542 มีปริมาณเท่ากับ 89,401.04 ตัน ทำให้มีต้นทุนในการจัดการขยะเท่ากับ 80,335,419.20 บาท ต้นทุน การจัดการขยะที่สอดคล้องกับหลักการผู้สร้างปัญหาไม่สมควรเป็นผู้รับภาระในการบำบัดและ กำจัดมลพิษขยะเมื่อคำนวณต้นทุนจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและการกำจัดขยะ มีอัตราตันละ 1,311.52 บาท หรือลูกบาศก์เมตรละ 327.88 บาท (ภาคผนวก ก) ขณะที่เทศบาลฯมีรายได้จากการ จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะเพียง 5,800,000 บาท ซึ่งมาจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะ จากอาคารบ้านเรือนในอัตรารายละ 20 บาทต่อเดือน จากโรงแรม ร้านอาหารสินค้า และตลาดใน อัตราลูกบาศก์เมตรละ 1,000 บาท เป็นจำนวนเงิน 2,800,000 บาท และมีรายได้จากส่วนแบ่ง ร้อยละห้าสิบของค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะที่เอกชนเป็นผู้จัดเก็บ เป็นจำนวนเงิน 3,000,000 บาท ทำให้เทศบาลฯต้องสูญเสียงบประมาณในการจัดการขยะเป็นจำนวนมาก

ในปัจจุบัน เทศบาลนครเชียงใหม่นอกจากจะมีนโยบายแก้ไขและลดปัญหาการจัดการ ขยะด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและกำจัดขยะแล้ว ยังได้กำหนดนโยบายการจัดการขยะ มูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ด้วยการส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะและนำขยะกลับมา ใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยจัดทำ “โครงการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล” สนับสนุนให้ชุมชนในเขตเทศ บาลจัดตั้งธนาคารขยะเพื่อรีไซเคิล รับฝากขยะ 4 ประเภท ได้แก่ กระดาษ ขวดแก้ว พลาสติก และ โลหะจากผู้อยู่อาศัยในชุมชนทุกครัวเรือน แล้วนำมาจำหน่ายที่ตลาดกลางขยะรีไซเคิลที่เทศ บาลจัดตั้งขึ้น ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา เพื่อส่งเสริมให้องค์กรชุมชนร่วมมือ

กับหน่วยงานของรัฐทำการคัดแยกขยะและนำขยะกลับมาใช้ใหม่ สนับสนุนให้เกิดการสร้างธุรกิจ สิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เช่น ผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะขาย ผู้ประกอบอาชีพรับซื้อของเก่า ร้านรับซื้อของเก่า โรงงานแปรรูปวัสดุรีไซเคิล รวมทั้งพนักงาน ประจํารถเก็บขยะของเทศบาลฯ เอง ขยะจึงไม่ได้สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่คนจนเท่านั้น แต่ยัง สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่กลุ่มคนมากมายในสังคม นับได้ว่าขยะเป็นชุมทรัพย์ของคนจำนวนมาก ให้สามารถดำรงชีวิต เลี้ยงดูครอบครัวได้ และทำให้หลายคนประสบความสำเร็จ มีฐานะมั่นคง จากธุรกิจขยะ

การประกอบอาชีพเก็บขยะขายและรับซื้อของเก่า นอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ คนในสังคมแล้ว ยังก่อให้เกิดกระบวนการคัดแยกของเหลือใช้หรือขยะให้สามารถนำกลับมาใช้ ประโยชน์ได้ใหม่ ช่วยให้ทรัพยากรป่าไม้และอื่น ๆ ไม่ต้องถูกทำลายเพิ่มขึ้น นอกจากจะช่วยรักษา สิ่งแวดล้อมของเมืองเชียงใหม่ให้ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการลดปริมาณขยะและช่วยประหยัดงบประมาณ ในการจัดการขยะด้วย ปัจจุบันในเมืองเชียงใหม่มีผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะขายที่อยู่ในภาค เศรษฐกิจไม่เป็นทางการเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะขายที่พบเห็นตามข้าง ถนน ย่านการค้า ธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือตามตลาดสด มักถูกสังคมรังเกียจว่ามีชีวิตและทำงานอยู่ กับความสกปรกและเชื้อโรค บ้างถูกมองว่าเป็นพวกลัทธิเถื่อนน้อย แม้ว่าการประกอบอาชีพเก็บ ขยะขายจะเป็นอาชีพที่สุจริตและสร้างคุณค่าให้แก่สังคมเช่นผู้ประกอบอาชีพทั่วไป

ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงมุ่งศึกษาเพื่อประเมินค่าทางเศรษฐกิจของการเก็บขยะขายในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่ และวิเคราะห์ว่าอาชีพนี้มีบทบาทในการรวบรวม การคัดแยกของเก่าและขาย อย่างไร ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางเพื่อเพิ่มประสิทธิ ภาพการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้มากขึ้น และเพื่อให้เข้าใจปัญหาของอาชีพ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพซึ่งมีส่วนในการลดปริมาณและค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาของผู้ที่เก็บขยะขายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. เพื่อประเมินค่าทางเศรษฐกิจของการเก็บขยะขายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาบทบาทของการเก็บขยะขายในการลดปริมาณขยะและลดงบประมาณการ จัดการขยะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาของผู้เก็บขยะขายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ รวมทั้งผลได้ทางเศรษฐกิจของการเก็บขยะขายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้เป็นข้อมูลส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะในชุมชน เพื่อให้เกิดการนำวัสดุเหลือใช้หรือขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ หรือทำให้กลับมาใช้ใหม่ได้เพิ่มขึ้น และทำให้สามารถประมาณได้ว่าการเก็บขยะขายช่วยลดปริมาณขยะและงบประมาณในการจัดการขยะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้เพียงใด

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ กำหนดขอบเขตในการศึกษาเฉพาะการประเมินค่าทางเศรษฐกิจของการเก็บขยะขายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และศึกษาว่าการเก็บขยะขายมีบทบาทในการลดปริมาณขยะ ตลอดจนช่วยให้เกิดการประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เพียงใด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเก็บขยะขาย กลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพเก็บและรับซื้อของเก่าที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ รวมทั้งกลุ่มพนักงานเก็บขนขยะของเทศบาลและเอกชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เท่านั้น